50 AKADEMIK
1973 - 2023 SPRAVODAJCA
APRÍL 2023
AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA

AOS V OBRAZOCH

„V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola."

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XIX. číslo 6
Akademický rok 2022/2023
mesačník - 10 vydaní ročne

Vydavateľ:
Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demänová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:
pplk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:
Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš
Rozširuje:
AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 04. 05. 2023

© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika

Registračné číslo: **EV 1946/08**

AOS V OBRAZOCH

V tomto čísle:

- Uctili sme si 78. výročie oslobodenia mesta Liptovský Mikuláš
- AOS má nového prorektora pre vojenské veci, plk. Štefana Acsaia
- Stretnutie hlavných duchovných OS krajín V4
- Kadeti AOS úspešní v rámci ŠVOČ na Leteckej fakulte TUKE
- Spoločne sme si užili Športový deň rektora
- Od Gutenberga k 3D tlačiarni
- Účasť na medzinárodnej vedeckej konferencii
- Veľká noc
- Kurzy organizované akadémiou
  - Slávnostné ukončenie kurzu ISOC 28
  - Krátkodobý odborný kurz – Logistika I.
  - Plánovací a rozhodovací proces na taktickom stupni velenia a riadenia
- Tvorba našich kadetov
- Vojenský program kadetov
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove Príbeh školy - časť 3 VVTŠ 1973-1993
- Strelecká súťaž „Krtko cup 2023“
- Majstrovstvá OS SR v stolnom tenise

Editoriál

Jar je už v plnom rozkvete. Teplých dní máme čoraz viac a v okolí nás všade pučia stromy. Za sebou máme sviatky jari, Veľkú noc, a pred nami množstvo príležitostí využiť príjemné teploty na vonkajšie aktivity. Prichádza čas dosýta si vychutnať slnečné lúče a načerpať z nich novú energiu. Jarnú sezónu sme začali hneď zostra, a to spoločným športovým dňom s bohatým programom, ako jednou zo sprievodných aktivít tohtoročného okrúhleho výročia vojenského vysokého školstva na Liptove. Prežili sme príjemný deň pri športových aktivitách, ktoré odštartovalo vystúpenie špeciálneho hosťa, olympijského víťaza pplk. Mateja Tótha. I keď sa všetci poznáme po každodennej pracovnej stránke, športový deň bol priestorom na bližšie zoznámenie sa, na ukázanie sa v inom svetle a z iných strán ako sme zvyknutí. Mnohí študenti, zamestnanci i učitelia, ktorí sa oddali aktívnemu pohybu v rámci športového dňa, si tak užili nielen zvýšenú fyzickú námahu, ale aj intenzívnejšie utužovanie vzájomných vzťahov. A na dôvažok nám pohyb na čerstvom vzduchu priniesol viac energie, dobrej nálady a serotonínu, čo sú mimochodom tie správne ingrediencie na prekonanie jarnej únavy, veľkého strašiaka dnešných dní. Pobyt na čerstvom vzduchu a slnečné žiarenie majú totiž zaručene pozitívny vplyv nielen na našu náladu, ale aj na fyzické zdravie. Veď na čerstvom vzduchu sa cítime sviežejší. Želáme vám teda množstvo príležitostí, ktoré vás dostanú do formy a pomôžu prekonať prípadný diskomfort, aby ste si naplno mohli vychutnať silu a energiu jarného obdobia.

-redakcia-

Uctili sme si 78. výročie oslobodenia mesta Liptovský Mikuláš

4. apríla sme si spolu s hlavnými predstaviteľmi mesta Liptovský Mikuláš a členmi Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov pripomenuli 78. výročie jeho oslobodenia.

Vzdali sme úctu a tichú spomienku všetkým tým, ktorí sa pričinili o našu slobodu a bojovali za ňu.

Pietneho aktu sa zúčastnil rektor AOS doc. Jozef Puttera, ktorý spolu s prorektorom pre vojenské veci plk. Štefanom Acsaiom položil veniec na znak úcty k Pamätníku osloboditeľov.

Už tradične sa pietnej spomienky zúčastnili i kadeti AOS ako čestná stráž pri pamätníku.

AOS má nového prorektora pre vojenské veci plukovníka Štefana Acsaia

Novým prorektorom pre vojenské veci Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši sa od 1. apríla 2023 stal *plk. Ing. Štefan Acsai.* Na poste nahradil doterajšieho prorektora plk. Ing. Ľubomíra Mattu, ktorý plnil funkciu prorektora pre vojenské veci od roku 2013.

Na slávnostnom nástupe pri príležitosti uvedenia do funkcie prorektora mu na jeho novú profesionálnu cestu zablahoželal rektor AOS doc. Jozef Puttera, ktorý priblížil jeho život spojený s ozbrojenými silami už od strednej školy, jeho pôsobenie v misiách i na funkciách v rámci OS SR a GŠ OS SR. *„Verím, že naša spolupráca s novým prorektorom bude rovnako úspešná ako s jeho predchodcom a že zmena na pozícii prorektora bude pozitívny posun v prospech AOS“,* uviedol na adresu nového prorektora rektor AOS.

text: -sz-, foto: -ds-

Stretnutie hlavných duchovných OS krajín V4

Dňa 1. júla 2022 prebrala Slovenská republika v poradí už 6. rotujúce predsedníctvo vo Vyšehradskej skupine (V4).

V rámci aktivít predsedníctva sa uskutočnilo stretnutie hlavných kaplánov krajín V4, ku ktorým bol prizvaný i kaplán z novovzniknutého úradu duchovnej služby na Ukrajine.

Slovenskú časť delegácie tvorili biskup Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR plk. Viktor Sabo, generálny vikár Vikariátu OS SR a OZ SR plk. Jozef Michalov a riaditeľ Úradu ekumenickej pastoračnej služby v OS SR kpt. Simon Czap.

Stretnutie prebehlo v krásnej prírode Vysokých Tatier, v obci Nová Lesná, v dňoch od 25. - do 27. apríla 2023. Účastníci stretnutia neobišli v rámci programu ani Akadémiu ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika. V kaplnke akadémie rektor doc. Jozef Puttera oboznámil prítomných s históriou akadémie a aktuálnymi témami, ktorými tento rok žije. Duchovný ordinariátu, vojenský dekan mjr. Tomáš Huďa, zas priblížil históriu vzniku kaplnky Jany z Arku. Na záver zaznelo krátke duchovné zamyslenie v podaní staršej kaplánky Ekumenickej pastoračnej služby, kpt. Vlasty Kovaľovej.

Stretnutie bolo ukončené pietnou spomienkou pri pamätníku generála M. R. Štefánika pred vstupom do akadémie a položením venca na vojenskom cintoríne Háj-Nicovô v Liptovskom Mikuláši.

text: kpt. Mgr. Vlasta Kovaľová,
duchovná Ekumenickej pastoračnej služby v OS SR
foto: -ds-

Kadeti AOS úspešní v rámci ŠVOČ na Leteckej fakulte TUKE

Dňa 17. apríla 2023 sa uskutočnilo vyhodnotenie výsledkov súťaže o najlepšiu študentskú vedeckú odbornú činnosť, ktorej cieľom bolo vyhľadávanie a podpora tých študentov, ktorí majú záujem zaoberať sa problematikou letectva a leteckej techniky.

Je pre nás potešením, že kadeti AOS voj. 1. st. Matúš Ištok (pilot) a voj. 1. st. Richard Rindoš (riadiaci letovej prevádzky), študujúci tretí rok letecké odbornosti v Košiciach, obsadili víťazné priečky.

Ocenení v sekcii letecká prevádzka:

1. miesto – Matúš Ištók s prácou *„Webová aplikácia pre výpočet hmotnosti a vyváženia letúnov“*

2. miesto – Anton Korniienko s prácou *„Model ergonomického riešenia pracoviska simulátora výcviku študentov-pracovníkov riadenia letovej prevádzky LETVIS pre zvýšenie výkonnosti, kvality a bezpečnosti práce“*

3. miesto – Richard Rindoš s prácou *„Letové plány v procese praktickej prípravy riadiacich letovej prevádzky“*

Blahoželáme!

text, foto: -sz-, internet

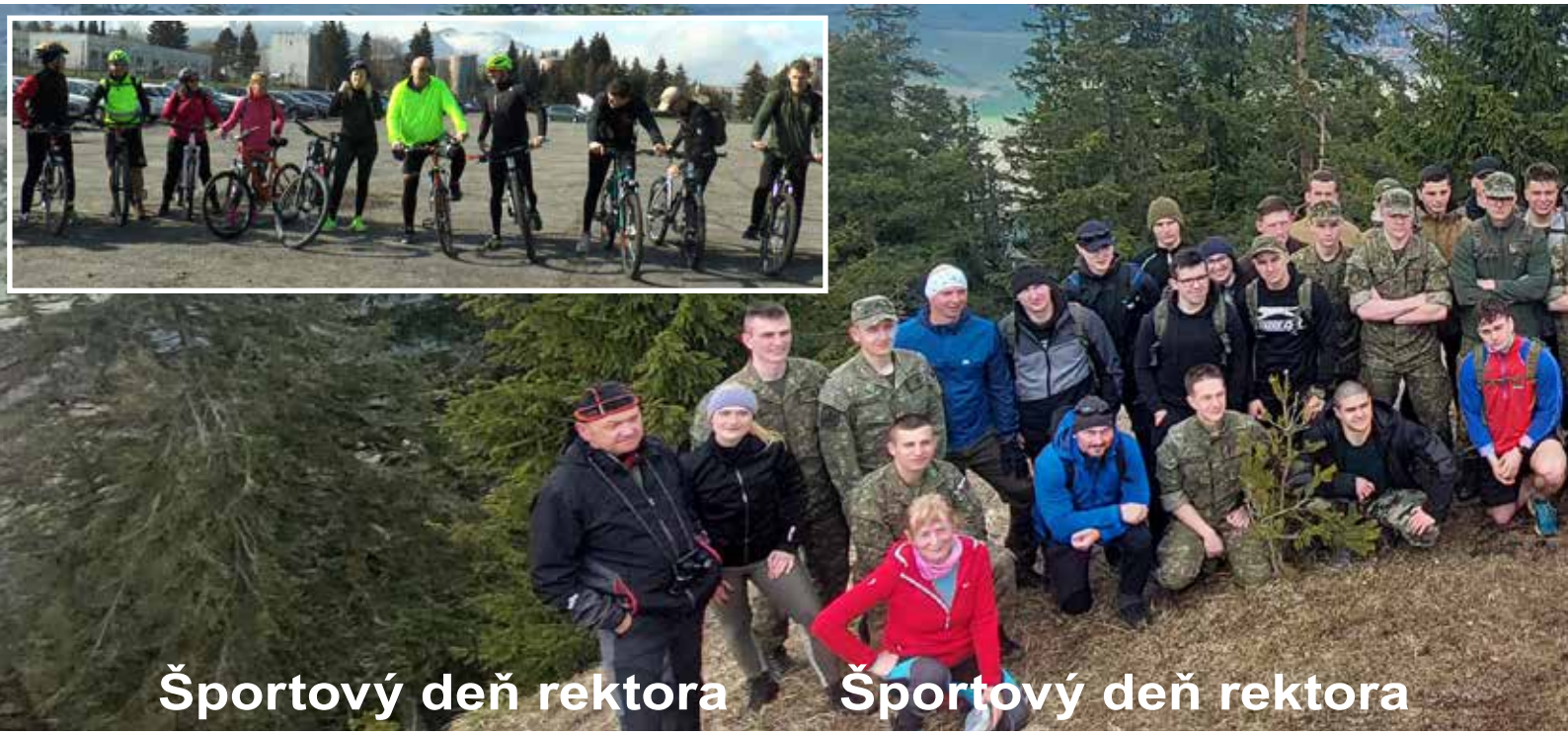

Športový deň rektora

Športový deň rektora

Vo štvrtok 20. apríla sme pri príležitosti blížiaceho sa 50. výročia vojenského vysokého školstva na Liptove zorganizovali sprievodnú akciu v podobe športového dňa.

Veľkým lákadlom celej udalosti bola účasť špeciálneho hosťa, riaditeľa Vojenského športového centra Dukla a olympijského víťaza v disciplíne chôdza na 50 km z Ria de Janeiro 2016, *pplk. Mateja Tótha.*

Sme radi, že prijal naše pozvanie a podelil sa s nami o svoj pohľad na jeho profesionálnu kariéru a svoje pôsobenie v ozbrojených silách v klube Dukla Banská Bystrica.

Ako sám povedal, patrí medzi šťastnú generáciu, ktorá športovala úplne prirodzene, a jeho postoj k športu mal byť motivačným prvkom i pre nás ostatných.

Spoločne stráveného dňa sa zúčastnilo takmer 450 kadetov a zamestnancov, ktorí sa zapojili do rôznych športových disciplín od turistiky po streľbu v Simulačnom centre AOS, pričom všetky disciplíny symbolicky pripomínali výročie školy.

Spolu sme si zašportovali pri silových cvičeniach a funny disciplínach v areáli akadémie, vybrali sa na vysokohorskú turistiku na Demänovskú horu, prešli náučný chodník s ukážkami prežitia, či zúčastnili sa cykloturistiky s celkovou trasou 50 km, čím sme si pripomenuli obdobie pôsobenia vojenskej vysokej školy v našom regióne. Počasie nám perfektne vyšlo, nálada bola veselá a srdečná, a to i vďaka kolegom z Katedry telesnej výchovy a športu AOS, ktorí celý program profesionálne pripravili.

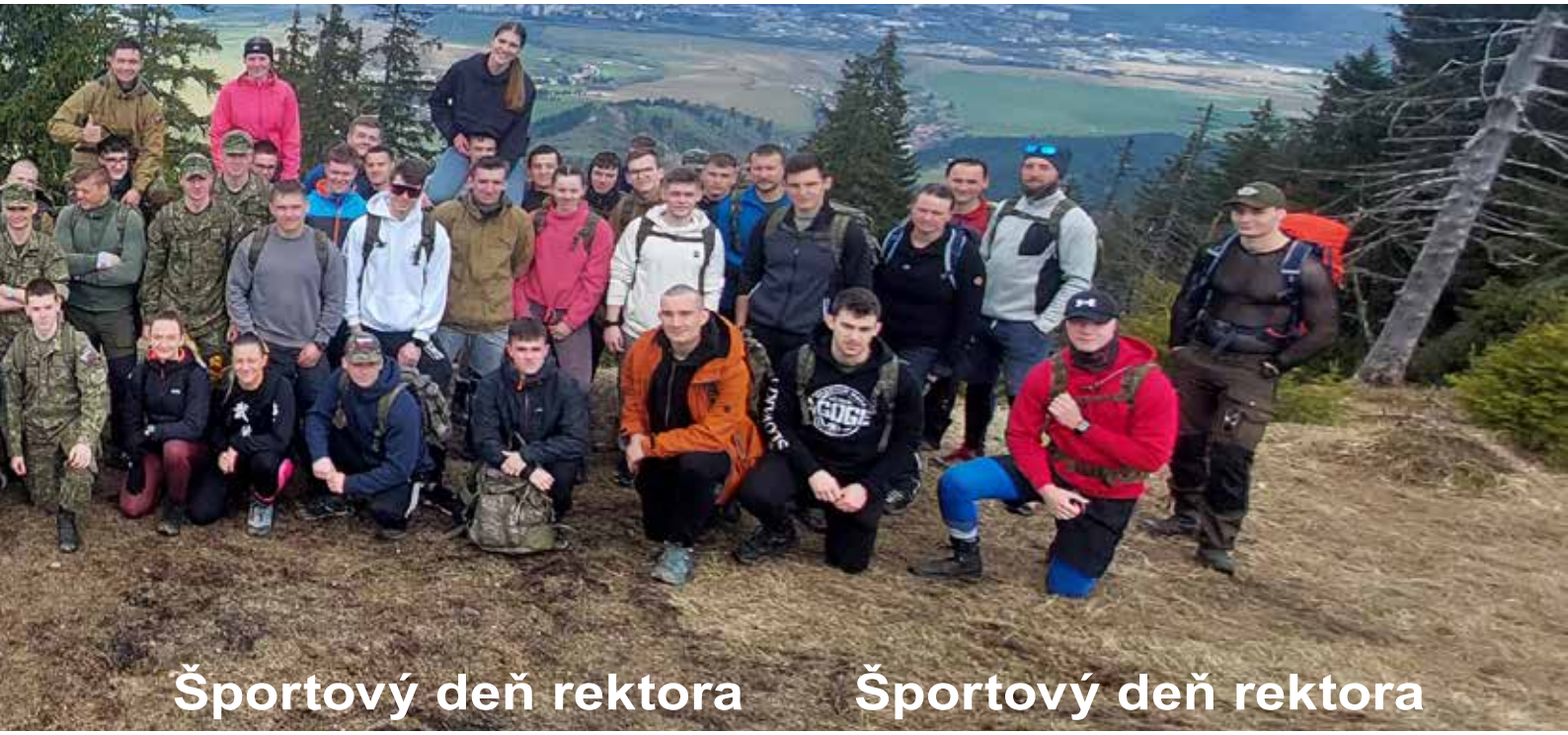

Športový deň rektora

Športový deň rektora

Cykloturistiky sa zúčastnilo 15 zamestnancov a kadetov akadémie. Absolvovali trasu dlhú symbolických 50 km okolo vodnej nádrže Liptovská Mara, ktorá je obkolesená malebnými dedinkami. Zároveň účastníci spoznávali krásy Liptova s výhľadmi na zasnežené Nízke a Západné Tatry. Prestávku na oddych si cyklisti užili pri hrádzi pod archeoskanzenom Havránok pri kostole Panny Márie s výhľadom na Kriváň.
Pred finálnym cieľom trasy sa ešte posilnili v Gazdovskej kúrií v Liptovskej Ondrašovej. Celú 50 kilometrovú trasu zdolali v čistom čase 2 hodiny a 25 minút.

(Riadiaci: Mgr. Martin Rázus)

Vysokohorská turistika odštartovala na nástupisku AOS a pokračovala presunom po hrebeni medzi Demänovou a Ploštínom, smerom do Demänovskej doliny po Svätojakubskej ceste, kde sme sa napojili na žltú značku, ktorá vedie až na vrchol Demänovskej hory (1304 m.n.m.), kde každý účastník dostal prvú pečiatku zo série 4 vrcholoviek (kopcov), ktoré vidno z nástupiska AOS.
V nasledujúcom období plánujeme absolvovať ďalšie z nich. Po krátkom občerstvení sme sa z vrcholu vybrali ďalej po žltej značke do Iľanovkského sedla, z ktorého sme sa po zelenej značke vybrali dolinou Vyvierania až k Demänovskej ľadovej jaskyni.
Z tohto bodu niektorí kadeti pokračovali pešo až na AOS, ale väčšina ľudí využila MHD.
Celá trasa mala dĺžku 15,5 km s prevýšením viac ako 987 m, ktorú všetci 65 účastníci zvládli s prestávkami za 5,5 hodiny. V rámci série 4 etáp vysokohorskej turistiky plánuje katedra telesnej výchovy ďalej zorganizovať výstup na Poludnicu, Baranec a 20. 10. 2023 na Sinú.

(Riadiaci: Mgr. Peter Žiška, PhD.)

Turistický pochod strednej obťažnosti s dĺžkou cca 12 km a prevýšením niečo cez 500 m viedol z areálu AOS cez Ploštín, Rohačku ku partizánskym bunkrom v Iľanovskej doline. Trasy sa zúčastnilo 63 účastníkov z radov vedenia školy, školských jednotiek, kvestúry a študentov.
V priaznivom počasí sa všetci v zdraví a plní dojmov vrátili do areálu AOS s predsavzatím absolvovať všetky 4 turistické etapy, ktoré katedra plánuje organizovať v nasledujúcich mesiacoch. V rámci nich si pozrieme prameň Borová Sihoť, ukážeme si krásy Prosieckej a Kvačianskej doliny a v poslednej etape, dňa 20. 10. 2023, si prejdeme dolinu Repiská smerom na Tri Vody.

(Riadiaci: Mgr. Marek Marcinčin)

O **náučný presun** bol najväčší záujem a viac ako 100 ľudí sa presúvalo po 5 km dlhom okruhu. Počas presunu boli viaceré zastávky, na ktorých sa účastníci dozvedeli informácie z oblasti geomorfologického členenia Liptova, prvej pomoci, kde si mohli vyskúšať využitie taktických škrtidiel na zastavenie masívneho krvácania.
Na záver si účastníci skúsili zakladanie ohňa pomocou kresadla a chemickej reakcie.

(Riadiaci: kpt. Mgr. Roman Markovič, PhD.)

Simulačné centrum organizovalo pre 65 účastníkov športového dňa piatu disciplínu, **streľbu** z krátkej zbrane CZ P09 na vzdialenosť 5 m a 10 m v stoji na nekryté ležiace figúry s kruhmi, pri ktorej mali účastníci k dispozícii 5 rán na každý z terčov.
Strieľajúci mali možnosť oboznámiť sa so správnym držaním krátkej zbrane, charakteristikou spúšte, mieridlami na zbrani a správnym postojom pri samotnej streľbe.
Vďaka simulačnému centru si mohli účastníci precvičiť streľbu približujúcu sa reálnym podmienkam.

(Riadiaci: npor. Ing. Marek Krajči)

Na atletickom štadióne sa konali súťaže **funny disciplín**, pri ktorých účastníci zoskupení v družstvách plnili úlohy v piatich rôznych oblastiach. Každé družstvo tvorilo 5 členov a celkovo sa do súťaží zapojilo 50 kadetov. Úlohy boli zamerané na vzájomnú spoluprácu a kooperáciu všetkých členov tímu.

(Riadiaci: Mgr. Michal Eliáš)

Pre priaznivcov sily bol pripravený **silový päťboj**, ktorého sa zúčastnilo 28 kadetov. Medzi disciplíny, ktoré museli študenti absolvovať, patrili výdrž na bradlách, drep s olympijskou činkou, benchpress, tlak na šikmej lavičke a vrh guľou. Cvičiaci počas celého doobedia ukázali svoju bojovnosť a každej disciplíny sa zhostili veľmi zodpovedne.

(Riadiaci: npor. Mgr. Martin Kožiak)

Veríme, že sa všetkým páčilo a každý si prišiel na to svoje. Už teraz sa tešíme na ďalšie pokračovanie plánovaných turistických trás a nasledujúci jesenný športový deň.

text: -sz-, KTVaŠ, foto: -aos-

Akademická knižnica v dňoch 14. - 21. 4. 2023 pripravila pri príležitosti 555. výročia smrti Jána Gutenberga tematickú výstavu kníh v priestoroch svojej požičovne.

Vystavené boli knižné tituly, ktoré prezentovali druhy písma, spôsob tvorby, rozmnožovania, či tlače kníh v minulosti. Výstava bola doplnená o tlačiarenské kovové písmená zapožičané z tlačiarne Akadémie ozbrojených síl. Zábavným zážitkom pre mnohých študentov bolo písanie na písacom stroji Consul. Sprievodným podujatím výstavy bola i ukážka 3D tlače, ktorá sa uskutočnila v spolupráci s Katedrou strojárstva AOS. O svoje poznatky s 3D tlačiarňou sa podelil študent 5. ročníka Tomáš Kriš, ktorý vysvetlil spôsob vytvorenia 3D objektu v programe a možnosti, ktoré 3D tlačiareň poskytuje.

text: -mm-, foto: -ds-

Účasť na medzinárodnej vedeckej konferencii

V dňoch 19. - 20. apríla 2023 sa príslušníci Katedry elektroniky AOS doc. Ing. Zdeněk Matoušek, PhD. a kpt. Ing. Miroslav Pacek zúčastnili medzinárodnej vedeckej konferencie *„Microwave and Radio Electronics Week – MAREW 2023“* organizovanej Katedrou elektroniky a informatiky Univerzity Pardubice.

Na uvedenej konferencii prezentoval kpt. Ing. Miroslav Pacek vedecký článok s názvom *„Application of Compressed Sensing to Radar Signals“* autorov Jozef Perďoch, Zdeněk Matoušek, Miroslav Pacek a Stanislava Gažovová. V širokej medzinárodnej konkurencii autorov zo štyroch kontinentov obsadil kpt. Ing. Miroslav Pacek celkové 2. miesto, čím úspešne reprezentoval AOS na medzinárodnom fóre.

text: kpt. Miroslav Pacek

Duchovná služba AOS spolu s dekanom farnosti mjr. Tomášom Huďom pripravila pre svojich veriacich slávenie liturgie veľkonočného trojdnia v kaplnke AOS.

Spoločných modlitieb sa zúčastnili kadeti, profesionálni vojaci, zamestnanci a ich rodinní príslušníci.

text: -sz-, foto: pplk. Ing. Jozef Perďoch, PhD.

Kurzy organizované akadémiou

• Medzinárodný kurz pre štábnych dôstojníkov ISOC 28 bol ukončený slávnostnou ceremóniou vo štvrtok 6. apríla 2023 v priestoroch oddelenia medzinárodných kurzov AOS. Kurzu sa zúčastnili dvaja nadporučíci Armády Českej republiky, 1 nadporučík z Bosny a Hercegoviny a 17 dôstojníkov OS SR. Všetci kurz úspešne absolvovali. Titul najlepší študent si odniesol nadporučík Václav Melich z ČR. Počas deviatich týždňov trvania kurzu jeho účastníci absolvovali problematiku plánovania a vedenia vojenských operácií na taktickom stupni velenia v súlade so štandardmi NATO.

Veľkým prínosom kurzu bola spolupráca s inštruktorom z Národnej gardy štátu Indiana (NGI), ktorý participoval na výučbe počas dvoch týždňov trvajúceho úvodného cvičenia mnohonárodnej jednotky zameraného na obranu štátnych hraníc pri agresii susedného štátu.

Slávnostného ukončenia kurzu sa zúčastnil brig. gen. Ing. Slavomír Verčimák z Generálneho štábu OS SR, ktorý vo svojom príhovore vyjadril potrebu stáleho vzdelávania dôstojníkov aj poddôstojníkov, nakoľko situácia v Európe a na Slovensku po invázii Ruska na Ukrajinu si vyžaduje nový prístup a pripravenosť.

ISOC 28 ukončil prorektor pre vzdelávanie AOS, plk. Ing. Aurel Sabó, PhD., ktorý poďakoval celému tímu inštruktorov pod vedením pplk. Ing. Reného Hečka a poprial absolventom, aby nielen vedomosti, ale aj priateľstvá, ktoré im kurz priniesol, boli prínosom v ich ďalšom pôsobení.

• 17. - 19. apríla 2023 organizovala Katedra logistického zabezpečenia AOS krátkodobý odborný kurz Logistika I. pre takmer tridsať účastníkov. Jeho primárnym cieľom bolo oboznámiť novoustanovených funkcionárov a špecialistov vojenskej logistiky s jej organizačnou štruktúrou, kompetenciami, povinnosťami a zodpovednosťou manažmentu logistiky na jednotlivých stupňoch velenia a odborného riadenia.

Obsah kurzu tvorili prednášky zamerané na odovzdanie a prevzatie funkcie vo vojenskej logistike, odborné vzdelávanie a riadenie podriadených špecialistov logistiky, či zvlášť v súčasnosti aktuálna problematika vojenskej dopravy.

Vedenie katedry, vrátane prednášajúcich doc. Ing. Stanislava Moronga, PhD., gen. v. v. Ing. Jindřicha Jocha a mjr. Ing. Mgr. Juraja Pagáčika, v závere kurzu zvlášť ocenili spätnú väzbu od jeho účastníkov, ktorí v odovzdaných dotazníkoch poskytli cenné podnety a pripomienky k obsahovému zameraniu kurzu v budúcnosti.

• V termíne 17. - 28. apríla 2023 sa na oddelení medzinárodných kurzov centra vzdelávania konal dvojtýždňový kurz *„Plánovací a rozhodovací proces na taktickom stupni velenia a riadenia“*, ktorého sa zúčastnilo a úspešne kurz absolvovalo 19 profesionálnych vojakov z OSSR.

Kurz bol odborne vedený inštruktormi z oddelenia medzinárodných kurzov a jeho cieľom bolo poskytnúť základné teoretické vedomosti pri plánovaní a rozhodovaní na taktickom stupni velenia, aplikáciou princípov a postupov rozhodovacieho procesu s dôrazom na používanie vojenskej terminológie.

Z tvorby našich kadetov...

Patriotizmus a ozbrojené sily

(Úvaha)

Po celom Slovensku si môžeme všimnúť množstvo pietnych miest, pomníkov, či už z druhej alebo prvej svetovej vojny na oslavu vojakov, ktorí bojovali za obranu krajiny a položili za ňu život.

Kedysi službu v armáde brali ľudia ako povinnosť voči krajine, v ktorej žili. Nejeden mladý muž v tomto období spáchal samovraždu, ak ho zo zdravotných dôvodov nevzali do armády. Predstavovalo to v tej dobe potupu. Ľudia milovali a vážili si všetko, čo ich krajina ponúkala, či už to bola pôda, ktorá im dávala obživu alebo potôčiky, ktoré ich napojili. V súčasnosti je dobré si položiť otázku: *„A čo my? Dokážeme si vážiť to, čo nám krajina ponúka?“*

Čo sa týka vojakov, každý z nás prisahal vernosť svojej vlasti na základe zloženia slávnostného sľubu, ktorým sľuboval, že bude brániť slobodu, nezávislosť, zvrchovanosť, územnú celistvosť našej krajiny a v prípade nutnosti položí aj svoj život za to, aby ju ochránil.

Keď sme túto prísahu skladali v Martine a do pozadia hrala hymna, určite nie som jediná, ktorá v tej chvíli cítila odhodlanie a hrdosť preto, že sa stala súčasťou organizácie, ktorá v prípade núdze poskytne pomoc našej krajine. Povolanie ako toto, by si mal človek vyberať nielen kvôli finančnému zabezpečeniu, skorému dôchodku a istote zamestnania, ale v prvom rade by ho malo viesť národné povedomie a hrdosť k národu.

Je potrebné, aby vojaci v ozbrojených silách zdieľali národné hodnoty a uvedomovali si, čo toto povolanie znamená, lebo ak by tomu tak nebolo, ako by vyzerala armáda? V prípade ohrozenia iným štátom by takíto vojaci zutekali z boja a nechali krajinu napospas osudu.

Vojakom ako vlastencom záleží i na tom, ako vnímajú ich krajinu ostatné národy. Uvedomujú si, že solidárne činy voči iným krajinám sú našou najlepšou reklamou. Vojaci našich ozbrojených síl sa aj preto pripravujú na nasadenie, plnia misie v zahraničí a týmto spôsobom reprezentujú náš národ. No nielen tieto nasadenia svedčia o vlastenectve. Je to i spolupatričnosť voči občanom.

Vieme, že povinnosťou vojakov je pomoc počas krízových situácií, akými sú pandémie, povodne, požiare. V dnešných dňoch sú vojaci nasadzovaní aj ku iným zložkám, či už v nemocniciach alebo polícií, či pri zabezpečovaní poriadku.

Vojaci tiež pomáhali pri testovaniach obyvateľstva a vyvážali toxický materiál. Nakazeným, ktorí prišli zo zahraničia, bolo poskytnuté ubytovanie vo vojenských zariadeniach, ako boli aj naše internáty, kde im vojenský personál zabezpečoval potrebné služby.

A kvôli týmto dôvodom sú, podľa mňa, hrdosť, láska k národu, i k jeho občanom a úsilie chrániť záujmy vlasti v rámci ozbrojených síl, tak dôležité a zjavné.

(anonym)

Z tvorby našich kadetov...

Vojenský program kadetov

V dňoch 26. - 27. apríla 2023 vykonal ročník Ďumbier praktický výcvik v rámci Vojenského programu.

V priestore kasární Mokraď kadeti precvičovali tematiky zo ženijnej, topografickej a psychologickej prípravy a radiačnej, chemickej a biologickej ochrany.

Výcvik prebiehal na štyroch pracoviskách pod vedením veliteľa ročníka kpt. Michala Friča a inštruktorov školských jednotiek. *„Ciele, ktoré sme si pred zamestnaním stanovili boli splnené na výbornej úrovni“,* zhodnotil výcvik kpt. Michal Frič.

text, foto: -mf-

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Príbeh školy - časť 3

V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola. Dnes ju poznáme pod názvom Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

VVTŠ 1973-1993

Na prelome šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov minulého storočia pokračovala modernizácia výzbroje armády. Do vojsk protivzdušnej obrany štátu (PVOŠ) i pozemných vojsk (PVO PV) boli zavádzané nové protilietadlové raketové systémy, rádiolokačná technika a automatizované systémy velenia (ASV).

Po roku 1968 bolo v dôsledku *„normalizačných procesov“* prepustených z armády niekoľko tisíc dôstojníkov a práporčíkov. Tieto i ďalšie faktory viedli v r. 1972 k rozsiahlej reorganizácii vojenského školstva. Na základe rozkazu prezidenta republiky č. 08/1972 bola definovaná nová školská sústava česko-slovenskej armády.

Tvorilo ju 11 vysokých vojenských škôl, 8 vojenských učilíšť a 3 vojenské gymnáziá. Ich úlohou bolo eliminovať negatívne dôsledky množstva kádrových zmien uskutočnených v rokoch 1971-73 a súčasne reagovať na modernizáciu výzbroje armády, ktorá zvyšovala požiadavky na kvalifikáciu veliteľov a technikov.

Dňom 31. 8. 1973 skončili činnosť vojenské učilištia napr. v Liptovskom Mikuláši, Košiciach, Martine.

K 1. 9. 1973 sa naopak začala výučba na novozriadených vojenských vysokých školách v Košiciach, v Martine, v Žiline a Vysokej vojenskej technickej škole Československo-sovietskeho priateľstva (ďalej VVTŠ) v Liptovskom Mikuláši. Velením VVTŠ bol poverený **plk. Anton Muržic,** veliteľ zrušeného TU.

VVTŠ v Liptovskom Mikuláši bola podriadená náčelníkovi letectva a vojska PVOŠ – zástupcovi ministra národnej obrany. Škola nadviazala na predošlú prípravu personálu v Technickom učilišti (TU) a pripravovala veliteľov a technikov pre protilietadlové raketové vojsko a radiotechnické vojsko PVOŠ a vojská protivzdušnej obrany pozemného vojska.

Významným momentom pri zriaďovaní VVTŠ bolo prijatie rozhodnutia o presunutí prípravy spojovacích odborností do Liptovského Mikuláša.

Príprava poslucháčov sa uskutočňovala vo veliteľsko-inžinierskych odboroch v celkovej dĺžke tri roky. V tejto forme sa pripravovali dôstojníci s praxou u vojsk.

Vo vojensko-inžinierskych študijných odboroch v trvaní štyri roky sa pripravovali absolventi vojenských stredných škôl, vojenských gymnázií a civilných stredných škôl.

Organizačná štruktúra školy odrážala situáciu, za ktorej vznikla. Predstavovala hybridný systém vysokoškolskej a stredoškolskej prípravy realizovanej jediným vedecko-pedagogickým zborom. Táto štruktúra zahrňovala: 11 katedier spoločných pre vysokoškolskú a stredoškolskú prípravu vo VSOŠER, DDŠ a RDŠ; tri školské oddiely, výcvikový pluk a zabezpečovacie zložky.

Škola bola dislokovaná v troch objektoch: *v kasárňach Pod Hájom - „A“, na Mokradi - „B“ a v Považských kasárňach - „C“.*

genpor. Anton Muržic
náčelník VVTŠ

Reorganizácia Technického učilišťa na VVTŠ priniesla mnoho problémov ako z organizačného, tak aj obsahového a personálneho hľadiska.

Počas nasledujúcich šiestich rokoch 1973-1979 prebiehal v škole proces prerodu stredoškolskej prípravy na vysokoškolskú, budovanie učebno-výcvikovej základne, formovanie veliteľského a vedecko-pedagogického zboru. Spresňovala sa organizačná štruktúra školy a hľadali sa jej optimálne formy.

Až v závere tohto obdobia došlo k úplnému oddeleniu stredoškolskej a vysokoškolskej výučby, bola pripravená nová organizačná štruktúra a obsahová prestavba výchovno-vzdelávacieho procesu.

V máji 1974 sa začala výstavba nového areálu VVTŠ v Demänovej. Generálnym projektantom bol Vojenský projektový ústav Praha. Na výstavbe moderného vysokoškolského komplexu sa podieľali hlavne vojaci stavebných útvarov VÚ 3433 Bratislava, VÚ 5569 a VÚ 5251 Liptovský Mikuláš.

Cieľom bolo vybudovanie moderného vysokoškolského komplexu s kompletnou prevádzkou školy, ubytovania, stravovania, ošetrovne, kultúrneho zariadenia a športového areálu, ako aj výstavba objektov hospodárskeho zabezpečenia.

Predpokladaný termín dokončenia areálu bol plánovaný na rok 1990.

Školský rok 1974/1975 bol kulminačným rokom z hľadiska pôsobenia školy v starých objektoch. Bol splnený plán výstavby špeciálnych učební, laboratórií a modernizácie a doplnenie učebno-výcvikovej základne. Po úspešných štátnych záverečných skúškach bolo v r. 1976 promovaných prvých 50 absolventov trojročného vysokoškolského štúdia VVTŠ.

Ďalší vývoj školy predurčený oddelením vysokoškolskej prípravy od stredoškolskej pokračoval aj v nasledujúcich rokoch. Príznačný však stále zostával neobsadený vysoký počet veliteľských a pedagogických funkcií.

Školský rok 1978/1979 bol prelomový. V jeho priebehu sa intenzívne pripravovala nová organizačná štruktúra školy, prechod na fakultný systém spojený s redislokáciou do nových objektov v Demänovej, organizácia režimu podľa nového predpisu o priebehu služby vojakov z povolania a poslucháčov vojenských vysokých škôl.

Promócie prvých absolventov školy sa konali v r. 1976

Katedry v prvom období školy 1973-1980

101 marxizmu-leninizmu	plk. Emil Devečka
102 vševojskovej taktiky	plk. Pavel Lukáč
103 technickej prípravy	plk. Milan Švarc
104 aplikovanej elektroniky	plk. Emil Móro
105 odbornej prípravy PLRV PVOŠ	plk. Ladislav Hamza
106 odbornej prípravy RTV a ASV	plk. Otakar Keřka
107 odbornej prípravy PVO PV	plk. Jindřich Musílek
108 odbornej spojovacej prípravy	plk. Stanislav Cimbúrek
109 matematiky a fyziky	plk. Zdeněk Vašek
110 jazykov	plk. Nikolaj Tegza
111 telesnej výchovy a športu	plk. Jan Bělka
Katedry od 1976	
112 odbornej prípravy spoj. techniky	pplk. Vladimír Slávik

Pripravovalo sa úplné oddelenie stredoškolskej prípravy a zriadenie samostatného Vojenského učilišťa.

V tomto období sa končila počiatočná etapa vývoja VVTŠ. Charakterizoval ju prevládajúci extenzívny rozvoj vo všetkých oblastiach činnosti, hľadanie optimálnej organizačnej štruktúry a organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pre prvú etapu fungovania VVTŠ bolo charakteristické prehlbovanie vojenského charakteru školy a prepojenie s potrebami armády. Postupne sa sformovali a vykryštalizovali systémy vedeckej práce, zvyšovania kvalifikácie pedagógov a vedeckej a odbornej činnosti poslucháčov.

VVTŠ na prelome rokov

Na prelome 70. a 80. rokov pokračovala modernizácia a prezbrojovanie armády súdobou bojovou, vojenskou a ďalšou technikou. To so sebou prinieslo rad dôsledkov, ktoré podstatne ovplyvnili požiadavky na vojenské školstvo. Po reorganizácii vojenského školstva zo začiatku 70. rokov došlo k ďalším zmenám vo vojenskej školskej sústave.

Podstatne sa zmenili aj legislatívne normy pre činnosť vojenských škôl. Bol zmenený a doplnený branný zákon č. 64/1978 Zb., zákonom č. 65/1978 Zb. sa urobili úpravy v priebehu služby vojakov z povolania a poslucháčov vojenských škôl.

Rozkaz ministra národnej obrany č. 009/1979 následne stanovil pre VVTŠ úlohy:

- pripravovať veliteľov vo vysokoškolskom štúdiu veliteľsko-inžinierskych smerov v študijných odboroch PVOŠ v trvaní 4 rokov,
- pripravovať technikov vo vysokoškolskom štúdiu vojensko-inžinierskych smerov v študijných odboroch vojska PVOŠ v trvaní 5 rokov,
- previesť stredoškolskú prípravu pre potreby PLRV a RTV PVOŠ a vojska PVO PV do Vojenského učilišťa v Liptovskom Mikuláši,
- do VVTŠ previesť z VAAZ Brno študijné odbory výzbrojno-technické a inžinierska služba pre RTV a PLRV PVOŠ.

Zásadné zmeny sa uskutočnili v organizačnej štruktúre školy prechodom na fakultný systém a pochopiteľne aj v základnej učebnej dokumentácii.

V súlade s RMNO č. 009/1979 a rozkazom prezidenta republiky č. 13/1980 boli vo VVTŠ vytvorené štyri fakulty:

- Fakulta protilietadlovej techniky PVOŠ,
- Fakulta rádiolokácie a automatizovaných systémov velenia,
- Fakulta protivzdušnej obrany pozemných vojsk,
- Spojovacia fakulta.

Funkcionári VVTŠ ČSSP pri jej vzniku

Náčelník VVTŠ: plk. Anton Muržic

zástupcovia náčelníka (ZN)

1. ZN: **plk. Pavol Koreň**
ZN-UV: **pplk. Vladimír Slávik**
ZV-HI: **plk. Tomáš Klikáč**
ZN-NT: **plk. Norbert Hritz**
ZN-NPO: **plk. Jaromír Mlýnek**

od roku 1974

1. ZN: **plk. Emil Chudý**
ZN-UV: **plk. Vladimír Janeček**

Od začiatku školského roka 1979/1980 boli do VVTŠ z VAAZ prevedené vyššie uvedené študijné odbory.

V roku 1980 sa začala postupná redislokácia všetkých zložiek školy do nových objektov v Demänovej, ale to sa začala písať ďalšia etapa príbehu školy.

Bloky katedier „A“ a „B“ pred dokončením.

Spracoval: Ing. Ladislav Zahradník

Pramene:
Oldřich Vaněk: Výskumná správa „Vznik a vývoj VVTŠ“,
Ján Štaigl: História vojenského školstva,
archívy VHÚ Praha, VHÚ Bratislava, autora

Strelecká súťaž „Krtko cup 2023“

V priestoroch virtuálnej strelnice Simulačného centra AOS sa 13. 04. 2023 konala strelecká súťaž *„Krtko cup“*, ktorú zorganizovala katedra telesnej výchovy a športu v spolupráci so simulačným centrom, vďaka ktorému sa mohol uskutočniť 2. ročník tejto súťaže.

Do súťaže sa prihlásilo 6 šesťčlenných družstiev, pričom každý člen družstva súťažil aj v kategórii jednotlivci.

Súťažilo sa v dvoch kolách:

1. kolo – streľba z krátkej zbrane CZ P09 na vzdialenosť 15 m

2. kolo – streľba z dlhej zbrane CZ EVO3 na vzdialenosť 25 m.

V obidvoch kolách súťažiaci absolvovali 5 nástrelov a následne 10 súťažných striel.

Na základe súčtu nastrieľaných bodov bolo zostavené poradie. Po dostrieľaní obidvoch kôl dosiahol *kpt. Ing. Vladimír Kulpa* (simulačné centrum) 188 bodov a stal sa víťazom súťaže.

O jeden bod menej nastrieľal *voj. Jakub Soľus.*

Štyria súťažiaci nastrieľali rovnako 186 bodov, preto nasledoval finálový rozstrel, ktorý najlepšie zvládol *voj. Matej Malina* a umiestnil sa na 3. mieste.

V kategórii družstiev dosiahol najvyššie skóre tím *1. ročníka – Kriváň.*

text, foto: -KTVŠ-

Majstrovstvá OS SR v stolnom tenise

V dňoch 13. a 14. apríla 2023 sa v priestoroch stolnotenisovej haly ŠKST Ružomberok konali Majstrovstvá Ozbrojených síl SR v stolnom tenise.

Turnaj na veľmi dobrej úrovni zorganizovalo Veliteľstvo vzdušných síl Zvolen.

Akadémiu ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika reprezentovali *mjr. Ing. Dušan Hrnčiar a voj. 1.st. Bc. Matej Mušák.* Obaja sa v kategórií družstiev umiestnili na krásnom 3. mieste, pričom v celej súťaži prehrali len jeden zápas s neskorším víťazom. Kadet *voj. 1.st. Bc. Matej Mušák* sa prebojoval i do osemfinále v kategórií jednotlivcov.

text, foto: mjr. Ing. Dušan Hrnčiar